

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania	GRABOWNICA
HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY	1787 r.; XIX w.	
		4. Adres (ulica, nr posesji)
		OBSZAR WSI
		5. Przynależność administracyjna
		Województwo dolnośląskie
		Powiat milicki
		Gmina Milicz
		6. Współrzędne geograficzne
		51°31'56"N 17°22'42"E
		7. Użytkowanie obecne
		MIESZKALNE, ROLNICZE
		8. Stan zachowania
		3

mapa w skali 1:5000 w załączniku nr 1

granica historycznego układu ruralistycznego

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwa wsi:

1787 r. Grabownitz; 1845 r. Grabownitz, Grabownica; 1940 r. Buchendorf;

Historia wsi:

pierwsze dane pochodzą z 1787 r., kiedy wieś zamieszkiwana przez 154 osoby wymieniana jest jako własność Maltzanów. Znajdują się tam dwa folwarki, 26 domostw, szkoła i kuźnica. Wiadomo jednak, że w końcu XVI lub początku XVII wieku we wsi powstaje dwór, który poprzez przemiany XIX-wieczne całkowicie utracił charakter siedziby pańskiej. W 1845 r. wieś zamieszkuje 205 osób, z czego 5 katolików. Majątek Mortimera von Maltzan zwiększa się o owczarnię merynosów. W 1937 r. jako właściciela wymienia się Joachima Carla von Maltzan.

Układ przestrzenny:

na układ wsi składają się dwie części. Zespół folwarczny oraz wieś zasadnicza na południe od niego. Folwark prawie całkowicie zdestruowany, poza dawnym budynkiem dworu praktycznie nie zachowały się stylistycznie wykształcone obiekty. Zabudowania wsi w charakterze ulicowym biegną diagonalnie od folwarku w kierunku południowego wschodu, w przewadze zagrody sytuowane w luźnym układzie. W kierunku zachodnim od centralnego skrzyżowania obustronnie obsadzono drogę do Rudy Milickiej. Po południowej stronie szosy, na lekkim wzniesieniu znajduje się czytelny obszar cmentarza. Zadrzewiony głównie dębami odznacza się spośród pól uprawnych..

Stanowiska AZP:

brak zlokalizowanych stanowisk w granicach układu wsi.

Postulaty:

utrzymanie właściwej ekspozycji budynku dawnej prepozytury cysterskiej; zachowanie i rewitalizacja układu przestrzennego przez utrzymanie charakteru wsi i poprzez wprowadzenie zabudowy szczytowo lub kalenicowo względem osi drogi w 1. linii zabudowy lub poprzez zamykanie czworobocznych zagród; wymóg stosowania tradycyjnych form, materiałów, dyspozycji elementów zewnętrznych na elewacjach itp., ochrona historycznej zieleni i stawów

Istniejące zagrożenia:

degradacja zabytkowego zespołu dawnej prepozytury cysterskiej; zespołu folwarcznego; wprowadzanie współczesnej zabudowy nieuwzględniającej związków przestrzennych, tworzenie nowych linii zabudowy na obszarach pierwotnie przeznaczonych na łąki i pola, rozbiórka i przekształcanie obiektów historycznych, wykorzystywanie niezgodnych z tradycją form i materiałów przy remontach i przebudowach obiektów

Bibliografia:

Wytyczne konserwatorskie dla planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Milicz, OBiDZ Wrocław 1993

Zimmermann F.A., Beiträge zur Beschreibung von Schlesien. Brieg 1785, 7. Bd. S. 411

Knie J. G., Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuss. Provinz Schlesien, Breslau 1845, S. 176

Meßtischblatt, oprac. 1886, popr. i wyd. 1942, skala 1: 25 000

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mzienek 2023

chonta Kowalek